

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 429/2017-21

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 31. augusta 2017 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], [REDACTED] [REDACTED], pre namietané porušenie základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, čl. 3 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov pri rozhodovaní o žiadosti [REDACTED] o povolenie návštevy z 2. februára 2016, ako aj postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov pri písomnom oznámení [REDACTED] o zlom zaobchádzaní s jeho osobou počas výkonu trestu odňatia slobody z 22. marca 2016 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000 a jej upovedomením z 25. apríla 2017 a v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000 a jej upovedomením z 25. apríla 2017 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED] o d m i e t a .

Odôvodnenie:

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2017 doručená sťažnosť [REDAKOVANÉ] (ďalej aj „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojich základných práv podľa čl. 16 ods. 2, čl. 19 ods. 2 a čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), čl. 3 a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov (ďalej aj „ústav“) pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o povolenie návštevy z 2. februára 2016, ako aj postupom ústavu pri písomnom oznámení sťažovateľa o zlom zaobchádzaní s jeho osobou počas výkonu trestu odňatia slobody z 22. marca 2016 a postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky (ďalej len „generálna prokuratúra“) v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000 a jej upovedomením z 25. apríla 2017 a v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000 a jej upovedomením z 25. apríla 2017.

2. Z obsahu podanej sťažnosti vyplýva, že sťažovateľ bol v Ústave na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov umiestnený na výkon právoplatne uloženého trestu odňatia slobody v období od 22. mája 2015 do 15. júla 2016 a bol zaradený/umiestnený v oddiele s bezpečnostným režimom, a to z preventívno-bezpečnostných dôvodov.

2.1 V prvej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na to, že „*Počas výkonu trestu odňatia slobody... neúspešne formou pohovorov s pedagógmi ústavu žiadal nápravu určitých nedostatkov v činnosti ústavu (v súvislosti so stravovaním, voľnočasovými aktivitami, nákupom potravín atď.), a následne sa začal tejto nápravy domáhať rôznymi žiadosťami, sťažnosťami a pod.*“. Konkrétne poukázal na to, že „*Žiadosťou zo dňa 2.2.2016 sa domáhal ... kontaktnej návštevy príbuzných a povolenia návštevy pre blízkych rodinných priateľov, pričom svoj záujem náležite odôvodnil...*“, pričom „*Pedagóg ústavu, [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], po individuálnom pohovore so sťažovateľom odporúčal žiadosti o návštevu vyhovieť a toto stanovisko riadne odôvodnil. Následne iný pedagóg ústavu, [REDAKOVANÉ], žiadal o. i. od sťažovateľa, aby stiahol podania proti ústavu a nič už nepísal, pretože*

v opačnom prípade mu bude všetko zakázané, čo sťažovateľ odmietol.“. Následne na to „Riaditeľ ústavu... dňa 23.2.2016 rozhodol, že... môže mať návštevu bez priameho kontaktu len s matkou...“, a „toto rozhodnutie neodôvodnil...“. Proti postupu ústavu sťažovateľ využil ako účinný prostriedok nápravy podnet podľa § 31 a nasl. zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre (ďalej len „zákon o prokuratúre“), o ktorom rozhodla Krajská prokuratúra v Trnave (ďalej len „krajská prokuratúra“) a o spôsobe vybavenia upovedomila sťažovateľa písomným upovedomením sp. zn. 3 Kn 35/16/2200 zo 16. mája 2016 a o jeho opakovanom podnete generálna prokuratúra svojím písomným upovedomením sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000 z 25. apríla 2017. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.

2.2 V druhej rovine svojej argumentácie sťažovateľ poukázal na to, že „... pri osobnom pohovore s riaditeľom ústavu na základe žiadostí zo dňa 22.3.2016 uskutočnenom zhruba koncom marca 2016, namietal ponižujúce zaobchádzanie zo strany pedagóga [REDAKOVANÉ] ktorý mu zakázal možnosť návštevy posilňovne len z toho dôvodu, že sa tzv. sťažuje na ústav, a opätovné umožnenie návštevy posilňovne podmieňoval stiahnutím podaní voči ústavu“, pričom „Na Krajskej prokuratúre sa... podnetom zo dňa 2.11.2016 domáhal preskúmania nečinností riaditeľa ústavu v súvislosti s oznámením o ponižujúcom zaobchádzaní pri pohovore na základe žiadosti o pohovor.“. O podnete sťažovateľa rozhodla krajská prokuratúra a o spôsobe jeho vybavenia upovedomila sťažovateľa písomným upovedomením sp. zn. 3 Kn 85/16/2200 z 30. januára 2017 a o jeho opakovanom podnete generálna prokuratúra svojím písomným upovedomením sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000 z 25. apríla 2017. V ostatnom podal sťažovateľ sťažnosť ústavnému súdu.

3.1 V súhrne sťažovateľ v podanej ústavnej sťažnosti v prvom rade poukázal na to, že «Z ustanovenia § 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. je zrejmé, že sťažovateľ má právo na vykonanie návštevy spravidla priamym kontaktom, a riaditeľ ústavu „môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť“, či sa návšteva vykoná s priamym kontaktom alebo bez priameho kontaktu. Zákon tak pripúšťa výnimku z pravidla vykonania návštevy priamym kontaktom len v odôvodnených prípadoch, teda výlučne na základe konkrétnych dôvodov, ktorých existencia by sa musela z príslušného rozhodnutia (arg. riaditeľ môže rozhodnúť) podávať tak, aby dokladala jeho zákonnosť - nevyhnutnosť výnimky z pravidla, keďže predstavuje

d'alšie obmedzenie práva na súkromie - a zároveň vylučovala neprípustnú svojvôľu v postupe rozhodujúceho orgánu.», v dôsledku čoho „... mal právo na vykonanie návštevy priamym kontaktom a výnimka z tohto pravidla bola prípustná len v odôvodnených prípadoch (§ 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z.z.). Rozhodnutie o žiadosti o návštevu však nie je odôvodnené a je teda objektívne nepreskúmateľné vo vzťahu k podmienkam legality, legitimacy a nevyhnutnosti zásahu do sťažovateľovho práva na súkromie (obmedzenia jeho návštevnych práv čoho konsekventom je konštatovanie neoprávnenosti predmetného zásahu (*mutatis mutandis Khoroshenko proti Rusku, Moisejev proti Rusku*)).“ Taktiež konštatuje, že „... mal právo na prijatie návštevy svojho brata (blízka osoba), a riaditeľ ústavu nemal oprávnenie mu toto právo odňať (§ 24 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z.z.)“. Sťažovateľ teda uzatvára, že „Riaditeľ ústavu nemá procesný základ pre neodôvodnené rozhodovanie o návštevnych právach väznených osôb, taký to postup predstavuje neprípustnú svojvôľu a odporuje záväznej judikatúre ESLP v tejto oblasti.“, v dôsledku čoho „Odporcovia porušili sťažovateľove právo na súkromie a odporca v 2. rade aj jeho právo na inú právnu ochranu, keď sa nijakým spôsobom nevysporiadal s obsahom opakovaného podnetu z 27.2.2017, ktorého vybavenie listom sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000-6 zo dňa 25.4.2017, pri konfrontácii s ním, so skutkovým stavom a právnym poriadkom predstavuje odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).“.

3.2 V druhej rovine svojej argumentácie sťažovateľ skonštatoval, že „... sa podnetmi na prokuratúre domáhal preskúmania nečinnosti riaditeľa ústavu v súvislosti s oznámením ponižujúceho zaobchádzania, a tieto podnety boli preukázateľne z hľadiska ich obsahovej stránky úplne ignorované, pričom je alarmujúce, že Krajská prokuratúra pochybenie riaditeľa ústavu priamo zakrývala podsúvaním absolútne nesúvisiacich skutočností, a GP SR aj napriek relevantným námietkam uvedeným v opakovanom podnete z 27.2.2016 nápravu nezjedнала a nepochopiteľne konštatovala správnosť tohto mimoriadne sporného konania Krajskej prokuratúry“, dôsledkom čoho teda „Odporcovia porušili sťažovateľove právo nebyť vystavovaný ponižujúcemu zaobchádzaniu, jeho procedurálny záväzok účinného vyšetrenia hájiteľného tvrdenia o zlom zaobchádzaní, a odporca v 2. rade aj jeho právo na inú právnu ochranu, keď sa nijakým spôsobom nevysporiadal s obsahom opakovaného podnetu z 27.2.2016, ktorého vybavenie listom sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000-

10 zo dňa 25.4.2017 pri konfrontácii s ním predstavuje odmietnutie spravodlivosti (*denegatio iustitiae*).“.

4. V petite podanej sťažnosti sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo sťažovateľa na súkromie podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove v súvislosti s rozhodovaním o žiadosti sťažovateľa o návštevu, zo dňa 2.2.2016, porušené bolo.

2. Základné práva sťažovateľa na súkromie podľa čl. 19 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 8 ods. 1 a 2 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000 porušené boli.

3. Základné právo sťažovateľa nebyť vystavovaný ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove a jeho nečinnosťou pri oznámení sťažovateľa o zlom zaobchádzaní pri pohovore s riaditeľom ústavu na základe žiadosti o pohovor zo dňa 22.3.2016, porušené bolo.

4. Základné práva sťažovateľa nebyť vystavovaný ponižujúcemu zaobchádzaniu podľa čl. 16 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, a na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky postupom Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky v konaní sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000 porušené boli.

5. Listy Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000-6, a sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000-10, zo dňa 25.4.2017, sa zrušujú a veci sa vracajú Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky na ďalšie konanie.

6. Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky sa zakazuje pokračovať v porušovaní označených základných práv sťažovateľa.

7. Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadosťučinenie v sume 1 500 EUR, ktoré mu je Ústav na výkon trestu odňatia slobody v Leopoldove povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

8. *Ústavný súd priznáva sťažovateľovi finančné zadošťačenie v sume 4 000 EUR, ktoré mu je Generálna prokuratúra Slovenskej republiky povinná vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.*“

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon.

6. Podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak. Skúma pritom tak všeobecné, ako aj osobitné náležitosti návrhu (sťažnosti) podľa ustanovenia § 49 až § 56 zákona o ústavnom súde vrátane okolností, ktoré by mohli byť dôvodom na jeho odmietnutie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený. Ak ústavný súd navrhovateľa na také nedostatky upozornil, uznesenie sa nemusí odôvodniť.

7. Podľa čl. 16 ods. 2 ústavy nikoho nemožno mučiť ani podrobiť krutému, neľudskému či ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Podľa čl. 19 ods. 2 ústavy každý má právo na ochranu pred neoprávneným zasahovaním do súkromného a rodinného života.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky. Podľa čl. 3 dohovoru nikoho nemožno mučiť alebo podrobovať neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestu. Podľa čl. 8 ods. 1 dohovoru každý má právo na rešpektovanie svojho súkromného a rodinného života, obydlia a korešpondencie. Podľa čl. 8 ods. 2 dohovoru štátny orgán nemôže do výkonu tohto práva zasahovať okrem prípadov, keď je to v súlade so zákonom a nevyhnutné v demokratickej spoločnosti v záujme národnej bezpečnosti, verejnej bezpečnosti, hospodárskeho blahobytu krajiny, predchádzania nepokojom a zločinnosti, ochrany zdravia alebo morálky alebo ochrany práv a slobôd iných.

II.A

K namietanému porušeniu označených práv postupom Ústavu na výkon trestu odňatia slobody Leopoldov pri rozhodovaní o žiadosti sťažovateľa o povolenie návštevy z 2. februára 2016, ako aj postupom ústavu pri písomnom oznámení sťažovateľa o zlom zaobchádzaní s jeho osobou počas výkonu trestu odňatia slobody z 22. marca 2016

8. V čl. 127 ods. 1 ústavy je zakotvený princíp subsidiarity, ktorý znamená, že ústavný súd môže konať o namietanom porušení práv sťažovateľa a vecne sa zaoberať sťažnosťami iba vtedy, ak sa sťažovateľ nemôže domáhať ochrany svojich práv pred všeobecným súdom. Namietané porušenie niektorého zo základných práv alebo slobôd teda automaticky nezakladá aj právomoc ústavného súdu na konanie o nich. Pokiaľ ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti fyzickej osoby alebo právnickej osoby zistí, že ochrany tohto základného práva alebo slobody, porušenie ktorých namieta, sa sťažovateľ môže domôcť využitím jemu dostupných a aj účinných právnych prostriedkov nápravy, prípadne iným zákonne upraveným spôsobom pred iným súdom alebo pred iným štátnym orgánom, musí takúto sťažnosť odmietnuť z dôvodu nedostatku svojej právomoci na jej prerokovanie (I. ÚS 103/02, I. ÚS 6/04, II. ÚS 122/05, IV. ÚS 179/05, IV. ÚS 243/05, II. ÚS 90/06). Ústavný súd predstavuje v tejto súvislosti ultima ratio inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných

orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú. Opačný záver by znamenal popieranie princípu subsidiarity právomoci ústavného súdu podľa zásad uvedených v § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde (III. ÚS 149/04, IV. ÚS 135/05).

9. Pokiaľ ide o sťažovateľom napádaný postup ústavu pri rozhodovaní o jeho žiadosti o povolenie návštevy z 2. februára 2016, ako aj pri jeho písomnom oznámení o zlom zaobchádzaní s jeho osobou počas výkonu trestu odňatia slobody z 22. marca 2016, ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ mal možnosť sa proti postupu ústavu brániť na orgánoch vecne a mieste príslušnej prokuratúry [podľa § 96 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „č. 475/2005 Z. z.“) v spojení s § 4 ods. 1 písm. b) zákona o prokuratúre dozor nad zachovávaním zákonnosti v ústave na výkon trestu odňatia slobody vykonáva prokurátor], čo v danom prípade aj využil, a preto jeho sťažnosť v tejto jej časti bolo potrebné odmietnuť pre nedostatok právomoci ústavného súdu podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

II.B

K namietanému porušeniu označených práv postupom generálnej prokuratúry v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000 a jej upovedomením z 25. apríla 2017 a v konaní vedenom pod sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000 a jej upovedomením z 25. apríla 2017

10. Do obsahu základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy patrí aj právo každého na to, aby sa v jeho veci rozhodovalo podľa relevantnej právnej normy, ktorá môže mať základ v platnom právnom poriadku Slovenskej republiky alebo v takých medzinárodných zmluvách, ktoré Slovenská republika ratifikovala a boli vyhlásené spôsobom, ktorý predpisuje zákon. Súčasne má každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy. Z toho vyplýva, že k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne súladne interpretovaná platná a účinná právna norma. Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu teda predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana

v zákonom predpokladanej kvalite poskytne (IV. ÚS 77/02, IV. ÚS 214/04). Už formulované ústavné závery sa v zásade vzťahujú nielen na ochranu poskytovaných súdmi, ale aj na ochranu poskytovaných inými orgánmi Slovenskej republiky.

11. Podľa § 31 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor vykonáva svoju pôsobnosť v rozsahu ustanovenom zákonom aj na základe podnetu, pričom je oprávnený vykonať opatrenia na odstránenie zistených porušení, ak na ich vykonanie nie sú podľa osobitných zákonov výlučne príslušné iné orgány. Podľa § 31 ods. 2 zákona o prokuratúre podnetom sa rozumie podanie, ktoré smeruje k tomu, aby prokurátor vykonal opatrenia v rozsahu svojej pôsobnosti. Podľa § 35 ods. 1 zákona o prokuratúre prokurátor príslušný na vybavenie podnetu je povinný vybaviť podnet do dvoch mesiacov odo dňa, keď mu bol podnet pridelený na vybavenie. V odôvodnených prípadoch rozhodne o predĺžení tejto lehoty bezprostredne nadriadený prokurátor. Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre podávateľ podnetu môže žiadať o preskúmanie zákonnosti vybavenia svojho podnetu opakovaným podnetom, ktorý vybaví nadriadený prokurátor alebo ním určený prokurátor. Podľa § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.

12. O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu verejnej moci (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 140/03, IV. ÚS 166/04, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 168/05).

13. Z písomného upovedomenia generálnej prokuratúry sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000 z 25. apríla 2017 vyplýva:

„Generálna prokuratúra Slovenskej republiky koná vo veci Vášho podania z 27. februára 2017, vyhodnoteného ako opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ktorým namietate zákonnosť vybavenia predchádzajúce podnetu zo 04. marca 2016 vo veci vedenej na Krajskej prokuratúre v Trnave pod sp. zn. 3 Kn 35/16/2200.

V rámci vybavenia opakovaného podnetu bol preskúmaný spis vedený na Krajskej prokuratúre v Trnave pod sp. zn. 3 Kn 35/16/2200.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave Vás listom zo 16. mája 2016 pod sp. zn. 3 Kn 35/16/2200-5 upovedomil o spôsobe vybavenia podnetu zo 04. marca 2016, ktorý ako nedôvodný bez prijatia akýchkoľvek zákonných opatrení odložil. V súvislosti s námietkami týkajúcimi sa návštevy príslušný prokurátor správne poukázal na § 24 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a taktiež na § 18 ods. 2 písm. e) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov. V plnom rozsahu sa stotožňujem s citovaným listom, na obsah ktorého poukazujem, pričom musím konštatovať, že v opakovanom podnete ste neuviedli žiadne nové relevantné skutočnosti ako tie, ktoré sa nachádzali v pôvodnom podnete.

Postup prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave, ktorý vybavoval podnet zo 04. marca 2016 bol dôvodný a vecne správny, nezistil som žiadne porušenie zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, na ktoré by bolo potrebné reagovať prokurátorským opatrením, a preto opakovaný podnet z 27. februára 2017 odkladám, pretože nie je dôvodný.

Zároveň Vás podľa § 36 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov upovedomujem, že ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.“

14. Z písomného upovedomenia krajskej prokuratúry sp. zn. 3 Kn 35/16/2200 zo 16. mája 2016 vyplýva:

«Na základe Vášho podnetu zo dňa 04.03.2016 označeného ako „Podnet na preskúmanie zákonnosti postupu ÚVTOS Leopoldov v súvislosti s nevyhovením mojej žiadosti o kontaktnú návštevu rodinných príslušníkov a blízkych rodinných priateľov, zo dňa 02.02.2016.“, ktorý bol doručený dňa 16.03.2016 Krajskej prokuratúre Trnava, preskúmal som zákonnosť postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „ústav“), konkrétne schválenie návštevy Vašej osoby bez priameho kontaktu len s Vašou matkou riaditeľom ústavu zo dňa 23.02.2016.

Na základe predmetného a vyššie označeného podnetu bol Krajskej prokuratúre Trnava na základe predchádzajúcej žiadosti predložený prostredníctvom ústavu na vec sa vzťahujúci spisový materiál spolu so stanoviskom riaditeľa ústavu k Vášmu podnetu zo dňa 04.03.2016.

Preskúmaním tohto spisového materiálu, berúc do úvahy stanovisko riaditeľa ústavu k podnetu možno konštatovať záver, že v postupe ústavu a riaditeľa ústavu zo dňa 23.02.2016 neboli zistené žiadne také skutočnosti a pochybenia, ktoré by si prípadne vyžadovali prijatie príslušných zákonných prokurátorských opatrení z mojej strany.

V ústave vykonávate trest odňatia slobody v strednom stupni stráženia, v diferenciáčnej skupine „C“ a umiestnený ste boli v danom čase na oddiely s bezpečnostným režimom.

Zákonná úprava návštev odsúdeného je upravená v ustanoveniach § 24 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v platnom znení. Konkrétne z ustanovenia § 24 ods. 4 cit. zákona vyplýva, že návšteva odsúdeného v ústave s minimálnym stupňom stráženia a v ústave so stredným stupňom stráženia sa vykonáva spravidla priamym kontaktom, návšteva odsúdeného zaradeného do ústavu s maximálnym stupňom stráženia sa vykonáva spravidla bez priameho kontaktu. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť, či sa návšteva odsúdeného vykoná s priamym kontaktom alebo bez priameho kontaktu.

Z ustanovenia § 18 ods. 2 písm. e/, na cit. zákon nadväzujúcej vyhlášky Ministerstva spravodlivosti SR č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia

slobody ďalej vyplýva, že v diferenciacnej skupine „C“ v ústave so stredným stupňom stráženia sa návštevy odsúdeného vykonávajú spravidla bez priameho kontaktu.

Vaša žiadosť zo dňa 02.02.2016 bola v ústave riadne zaevidovaná, boli k nej vypracované písomné stanoviská tak pedagóga oddielu, ako aj vedúceho oddelenia výkonu trestu a vedúceho oddelenia preventívno-bezpečnostnej služby, na základe čoho následne dňa 23.02.2016 riaditeľ ústavu schválil návštevu bez priameho kontaktu len s Vašou matkou, čo je plne v kompetencii riaditeľa ústavu a má oporu vo vzťahujúcej sa zákonnej úprave.

S poukazom na doposiaľ uvedené považujem týmto Váš podnet za vybavený a ako nedôvodný ho bez prijatia akýchkoľvek zákonných opatrení odkladám.»

15. Z písomného upovedomenia generálnej prokuratúry sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000 z 25. apríla 2017 vyplýva:

«Generálnej prokuratúre Slovenskej republiky bolo doručené Vaše podanie z 27. februára 2016 (správne malo byť uvedené 27. februára 2017), po obsahovej stránke vyhodnotenú ako opakovaný podnet podľa § 36 ods. 1 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov, ktorým žiadate preskúmať zákonnosť vybavenia predchádzajúce podnetu z 02. novembra 2016, a to prokurátorom Krajskej prokuratúry v Trnave vo veci vedenej pod sp. zn. 3 Kn 85/16/2200.

V rámci vybavenia opakovaného podnetu bol predložený a preskúmaný spisový materiál vedený na Krajskej prokuratúre v Trnave pod sp. zn. 3 Kn 85/16/2200.

Listom prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave z 30. januára 2017, sp. zn. 3 Kn 85/16/2200-5, ste boli upovedomený o spôsobe vybavenia podnetu z 02. novembra 2016.

Pôvodné podanie z 02. novembra 2016 bolo vyhodnotenú ako podnet v rámci referátu väzenstva, ktorým ste žiadali preskúmať zákonnosť postupu Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov (ďalej len „ÚVTOS a ÚVV Leopoldov“). Zo strany riaditeľa ÚVTOS a ÚVV Leopoldov nemali byť zákonným spôsobom vybavené Vaše námietky a požiadavky a nepostupovalo sa v súlade s § 37 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Prokurátor Krajskej prokuratúry v Trnave sa náležitým spôsobom vysporiadal s argumentáciou nachádzajúcou sa v podnete z 02. novembra 2016, pričom zistil, že riaditeľom ÚVTOS a ÚVV Leopoldov bolo reagované na Vaše námietky a nebola zistená jeho nečinnosť.

V súvislosti s vybavovaním opakovaného podnetu uvádzam, že neboli zistené žiadne relevantné skutočnosti nasvedčujúce vystavovaniu Vašej osoby ponižujúcemu zaobchádzaniu, vydieraniu a šikanóznym praktikám v ÚVTOS a ÚVV Leopoldov. Vo výkone trestu odňatia slobody ste boli umiestnený v oddiele s bezpečnostným režimom, vo vzťahu k Vašej osobe bol vypracovaný program zaobchádzania, čo malo podklad v príslušnej zákonnej úprave.

V postupe prokurátora Krajskej prokuratúry v Trnave vybavujúceho podnet z 02. novembra 2016 som nezistil som žiadne porušenie zákona alebo iného všeobecne záväzného právneho predpisu, na ktoré by bolo potrebné reagovať prokurátorským opatrením, a preto opakovaný podnet z 27. februára 2016 (správne malo byť uvedené 27. februára 2017) odkladám, pretože nie je dôvodný.

Zároveň Vás podľa § 36 ods. 2 zákona č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov upovedomujem, že ďalší opakovaný podnet sa vybavuje iba vtedy, ak obsahuje nové skutočnosti alebo ak tak rozhodne nadriadený prokurátor. Ďalším opakovaným podnetom sa rozumie v poradí tretí a každý ďalší podnet, v ktorom podávateľ podnetu prejavuje nespokojnosť s vybavením svojich predchádzajúcich podnetov v tej istej veci.»

16. Z písomného upovedomenia krajskej prokuratúry sp. zn. 3 Kn 85/16/2200 z 30. januára 2017 vyplýva:

«Na základe Vášho podnetu zo dňa 2.11.2016 označeného ako „Podnet na preskúmanie zákonnosti postupu ÚVTOSaÚVV v Leopoldove, v súvislosti s oznámením riaditeľovi ústavu o ponižujúcom zaobchádzaní a jeho nečinnosti.“, adresovaného a doručeného pôvodne dňa 10.11.2016 Generálnej prokuratúre SR, preskúmal som postup Ústavu na výkon trestu odňatia slobody a Ústavu na výkon väzby Leopoldov („ďalej len „ústav“) v súvislosti s tým, že zo strany riaditeľa ústavu nemali byť zákonným spôsobom vybavené Vaše námietky a požiadavky ako aj v súvislosti s tým, že riaditeľ ústavu nemal

v danom konkrétnom prípade postupovať tak ako to vyplýva a predpokladá ustanovenie § 37 zák. č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody v platnom znení.

Po preskúmaní prostredníctvom ústavu predloženého a na vec sa vzťahujúceho spisového materiálu, ktorý bol tunajšej krajskej prokuratúre predložený pre účely vybavenia Vášho podnetu spolu s písomným stanoviskom riaditeľa ústavu k Vášmu podnetu zisťujem, že riaditeľ ústavu na Vaše námietky a žiadosti reagoval a týmito sa zaoberal.

Nie je preto pravdou, že riaditeľ ústavu bol vo veci nečinný a na Vaše požiadavky nereagoval. V tejto súvislosti Vás odkazujem v podrobnostiach na list riaditeľa ústavu sp. zn. ÚVTOS a ÚVV-8-16/21-2-2016 zo dňa 9.3.2016, ktorého prevzatie ste vlastnoručne podpísali dňa 17.3.2016 a na list sp. zn. ÚVTOS a ÚVV-29-6/11-2016 zo dňa 18.4.2016, ktorého prevzatie ste vlastnoručne podpísali dňa 18.4.2016.

S týmito listami a argumentáciou v nich použitou sa v plnej miere stotožňujem a vo veci som nezistil žiadne také skutočnosti, ktoré by prípadne zakladali prijatie príslušných prokurátorských opatrení z mojej strany.

Týmto považujem Váš podnet zo dňa 2.11.2016 za vybavený.»

17. Podľa § 1a zákona č. 475/2005 Z. z. účelom výkonu trestu je chrániť spoločnosť pred páchatelmi trestnej činnosti, zabrániť odsúdeným v páchaní ďalšej trestnej činnosti a vytvárať podmienky umožňujúce podporovať a rozvíjať pozitívne osobnostné rezervy pre ich resocializáciu, aby viedli riadny život.

Podľa § 15 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. na splnenie účelu zaobchádzania podľa § 11 určený pedagóg vypracuje pre odsúdeného program zaobchádzania.

Podľa § 15 ods. 2 zákona č. 475/2005 Z. z. program zaobchádzania sa vypracúva pre každého odsúdeného.

Podľa § 15 ods. 3 zákona č. 475/2005 Z. z. program zaobchádzania je súhrn aktivít zameraných na rozvoj osobnosti odsúdeného, jeho primerané správanie a hodnotovú orientáciu v súlade s právami a povinnosťami ustanovenými v tomto zákone a v iných všeobecne záväzných predpisoch.

Podľa § 15 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. program zaobchádzania ustanovuje cieľavedomé, komplexné a štruktúrované pôsobenie na odsúdeného podľa jeho osobnostných vlastností, odborných vedomostí a stupňa vzdelania s účelom výkonu trestu.

Podľa § 16 zákona č. 475/2005 Z. z. pri zaobchádzaní s odsúdeným sa na splnenie cieľov programu zaobchádzania využívajú formy a metódy pedagogického a psychologického pôsobenia, metódy sociálnej práce, ústavný poriadok, disciplinárna právomoc, zaraďovanie do práce, vzdelávanie a kultúrno-osvetová činnosť.

Podľa § 24 ods. 1 zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdený má právo prijímať návštevu blízkych osôb v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru najmenej raz za kalendárny mesiac v trvaní dvoch hodín. Neuplatnené právo prijať návštevu blízkych osôb v čase určenom riaditeľom ústavu alebo ním určeným príslušníkom zboru zaniká. V odôvodnených prípadoch môže riaditeľ ústavu povoliť náhradný termín vykonania návštevy.

Podľa § 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z. z. návšteva odsúdeného v ústave s minimálnym stupňom stráženia a v ústave so stredným stupňom stráženia sa vykonáva spravidla priamym kontaktom, návšteva odsúdeného zaradeného do ústavu s maximálnym stupňom stráženia sa vykonáva spravidla bez priameho kontaktu. Riaditeľ ústavu môže v odôvodnených prípadoch rozhodnúť, či sa návšteva odsúdeného vykoná s priamym kontaktom alebo bez priameho kontaktu.

Podľa § 39 zákona č. 475/2005 Z. z. odsúdený je povinný a) plniť povinnosti uložené týmto zákonom a ústavným poriadkom, b) plniť pokyny a príkazy príslušníka zboru a zamestnanca zboru, zachovávať zásady slušného správania a vystupovania voči osobám, s ktorými prichádza do styku, c) plniť úlohy vyplývajúce z programu zaobchádzania.

18. Podľa § 18 ods. 1 písm. a) až d) vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody v znení neskorších predpisov (ďalej aj „poriadok“), do diferenciacnej skupiny „C“ v ústave so stredným stupňom stráženia sa umiestni odsúdený, ak: a) neplní program zaobchádzania, b) opakovane sa počas výkonu väzby alebo výkonu trestu dopustil disciplinárneho previnenia, c) to odporúča záver psychologického vyšetrenia, d) bol na návrh riaditeľa ústavu súdom preradený z ústavu s minimálnym stupňom stráženia.

Podľa § 18 ods. 2 písm. a) až e) poriadku v diferenciacnej skupine „C“ v ústave so stredným stupňom stráženia a) zaobchádzanie je zamerané na dodržiavanie ústavného poriadku a disciplíny, b) odsúdený sa zaraďuje do práce na pracovisko v ústave alebo

strážené pracovisko mimo ústavu, c) na aktivitách organizovaných pre celý ústav sa odsúdený zúčastňuje len so súhlasom pedagóga, d) odsúdený sa spravidla ubytuje v cele, e) návštevy sa vykonávajú spravidla bez priameho kontaktu.

Podľa § 23 ods. 2 poriadku pedagóg vypracuje program zaobchádzania do troch mesiacov od umiestnenia odsúdeného do oddielu, pritom spolupracuje najmä so psychológom a sociálnym pracovníkom.

Podľa § 23 ods. 3 poriadku pri vypracúvaní programu zaobchádzania sa prihliada na a) závery a odporúčania psychologického vyšetrenia, b) príčiny a motív spáchania trestného činu, c) poznatky získané počas výkonu väzby, d) dĺžku trestu, e) správanie odsúdeného, f) možnosti sociálnej rehabilitácie, zaradenia do práce, zapojenia do individuálnych a skupinových foriem zaobchádzania, záujmy, vzdelávanie, využívanie voľného času a ďalšie poznatky o odsúdenom.

Podľa § 25 ods. 3 poriadku v oddiele s diferenciacnou skupinou „C“ sa odsúdenému určí základný program zaobchádzania, pričom a) odsúdený sa nezúčastňuje na organizácii oddielu, b) zaobchádzanie je zamerané najmä na dodržiavanie režimu, vytváranie pracovných návykov a zručností, c) ponuka aktivít vo voľnom čase je obmedzená a o účasti odsúdeného na nich rozhoduje pedagóg.

Podľa § 26 ods. 1 poriadku plnenie programu zaobchádzania hodnotí pedagóg najmenej raz za šesť mesiacov...

Podľa § 26 ods. 5 poriadku u odsúdeného s dĺžkou trestu nad päť rokov sa vypracuje hodnotenie plnenia programu zaobchádzania najmenej raz za 12 mesiacov.

Podľa § 26 ods. 7 poriadku za koordináciu a hodnotenie plnenia programu zaobchádzania zodpovedá pedagóg oddielu, v ktorom je odsúdený umiestnený.

Podľa § 36 ods. 1 poriadku návšteva sa vykoná na základe povolenia na návštevu schváleného riaditeľom ústavu alebo nim určeným príslušníkom zboru za podmienok ustanovených v zákone. Návšteva sa vykonáva v určenom priestore ústavu.

19. Ústavný súd zo spisového materiálu ústavu sp. zn. ÚVTOS a ÚVV-st'-Oao-38/2016 a ďalších súvisiacich písomných podkladov poskytnutých ústavom zistil, že v súvislosti s pobytom sťažovateľa v ústave bol 17. júla 2015 vypracovaný program zaobchádzania so sťažovateľom, ktorý bol 18. marca 2016 prehodnotený/zmenený.

19.1 Z programu zaobchádzania vypracovaného 17. júla 2015 z časti edukácia vyplýva:

„Menovaný je umiestnený na oddiele s bezpečnostným režimom z dôvodu, že je odsúdený za obzvlášť závažný zločin vydierania a z preventívno-bezpečnostných dôvodov. V zaobchádzaní s ním je potrebné viesť ho k akceptácii všeobecne záväzných spoločenských noriem a spoločensky prijateľnej hodnotovej orientácie a zodpovednosti za svoje konanie. Je potrebné pri ňom využívať individuálny a najmä vysoko profesionálny prístup. Ďalej je potrebné po vybudovaní si vzájomnej dôvery (ak bude možné nejakú dôveru vybudovať) pokúsiť sa ho nasmerovať na zmenu jeho antisociálnych názorov a taktiež vyvíjať snahu o elimináciu jeho evidentných manipulačných a sebakresadajúcich tendencií.“

19.2 Z programu zaobchádzania vypracovaného 18. marca 2016 vyplýva, že k zmene programu zaobchádzania došlo z dôvodu „zmeny správania a postojov pri plnení cieľov programu zaobchádzania“, a v časti edukácia sa konštatuje:

«Menovaný je umiestnený na oddiele s bezpečnostným režimom z dôvodu, že je odsúdený za obzvlášť závažný zločin vydierania a z preventívno-bezpečnostných dôvodov. V zaobchádzaní s ním je potrebné viesť ho k akceptácii všeobecne záväzných spoločenských noriem a spoločensky prijateľnej hodnotovej orientácie a k zodpovednosti za svoje konanie. Využívať individuálny a najmä vysoko profesionálny prístup. Ďalej je potrebné po vybudovaní si vzájomnej dôvery (ak bude možné nejakú dôveru vybudovať) pokúsiť sa ho nasmerovať na zmenu jeho antisociálnych názorov a taktiež vyvíjať snahu o elimináciu jeho evidentných manipulačných a sebakresadajúcich tendencií. Každé prosociálne správanie oceniť. Cielene viesť k rešpektovaniu ústavného poriadku.

Aktivity vo voľnom čase:

Aktivity vo voľnom čase realizovať len so súhlasom pedagóga. Individuálnu záujmovú činnosť povoliť len v prípade plnenia úloh v častiach „Edukácia“, „Zaradovanie do práce“ a „Iné metódy a postupy zaobchádzania“. Odsúdený má tendenciu organizovať si sám svoj voľný čas bez výrazného záujmu o ponúknuté aktivity, čo je spôsobené aj tým, že voľný čas väčšinou trávi študovaním právnych predpisov, nakoľko je podľa jeho vyjadrení voči nemu vedených viacero konaní a sám podáva podnety voči ústavu a to v súvislosti s jeho nespokojnosťou s podmienkami výkonu trestu, ktorým sa neochotne podriaďuje... Jemu primeraným spôsobom poskytnúť informácie o konštruktívnych vzorcoch riešenia

problémov, viesť k osvojeniu reálneho sebaobrazu. Motivovať k využívaniu vychádzok na športové činnosti.»

20. Z listu riaditeľa ústavu sp. zn. ÚVTOS a ÚVV-8-16/21-2-2016 z 9. marca 2016, ktorý bol odpoveďou na písomný dopyt sťažovateľa, ústavný súd zistil, že *„Odsúdený umiestnený v oddiele s bezpečnostným režimom sa nepodieľa na určení programu zaobchádzania, ktorého súčasťou sú aj aktivity vo voľnom čase. Voľnočasové aktivity sa vykonávajú na základe povolenia pedagóga.“*

21. Z uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3 Sžo 140/2015 z 25. mája 2016, ktoré podrobil ústavný súd vo svojom uznesení č. k. III. ÚS 715/2016-10 z 18. októbra 2016, z ústavnému prieskumu s kladným záverom sa konštatuje:

«Z obsahu súdneho spisu vyplýva, že žalobca bol v čase podania predmetných žiadostí o povolenie výkonu kontaktnej návštevy podľa § 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z.z pre výkon trestu odňatia slobody zaradený do ústavu so stredným stupňom stráženia, do diferenčnej skupiny „C“.

V nastolenej otázke prípustnosti súdneho prieskum žalobou napadnutých nesúhlasov riaditeľa ústavu na výkon trestu odňatia slobody je potrebné vychádzať z celkovej koncepcie zákonnej úpravy výkonu trestu odňatia slobody a jeho účelu sledovaného spoločnosťou prostredníctvom noriem trestného práva (Trestný zákon, Trestný poriadok), zákona o výkone trestu odňatia slobody ako i prostredníctvom vykonávacej vyhlášky vydávajúcej Poriadok výkonu trestu odňatia slobody.

Už z podstaty ukladania trestov podľa Trestného zákona vyplýva, že ide o ujmu na osobnej slobode, majetkových alebo iných právach odsúdeného, pričom okrem iných cieľov trestania, má vytvoriť podmienky na jeho výchovu k tomu, aby viedol riadny život.

Táto koncepcia nie je nijako v rozpore s realizáciou základného práva na rešpektovanie súkromného a rodinného života, garantovaného Dohovorom a Ústavou SR, nakoľko i tieto normy najvyššej právnej sily pripúšťajú za určitých podmienok obmedzenia výkonu tohto práva (čl. 8 bod 2 Dohovoru, čl. 13 ods. 2 a 4 Ústavy SR).

Zo zákonnej úpravy výkonu trestu odňatia slobody, vrátane Poriadku výkonu trestu odňatia slobody, vyplýva, že prijímanie návštevy odsúdenými podlieha udeleniu povolenia

schváleného riaditeľom ústavu na výkon trestu odňatia slobody. Schválenie návštevy formou priameho kontaktu teda nie je nárokom (v prípade žalobcu sa dokonca spravidla nevykonáva - § 18 ods. 2 písm. e/ Poriadku), ale sa povoľuje v závislosti od podmienok stanovených týmito normami, s prihliadnutím predovšetkým na stupeň stráženia a skupinu diferenciácie, v ktorých je odsúdený pre výkon trestu odňatia slobody zaradený, ako i na jeho správanie sa počas výkonu trestu, ktoré vypovedá o tom, akým spôsobom sa odsúdený zúčastňuje na pozitívnych zmenách svojej osobnosti a napĺňa sa cieľ individuálnej prevencie prostredníctvom výkonu trestu odňatia slobody (§ 24 ods. 4 zákona č. 475/2005 Z.z., § 36 ods. 1 a § 18 ods. 2 Poriadku).

Nesúhlasné stanovisko žalovaného k žiadostiam odsúdeného, o vykonanie návštevy za podmienok podľa § 24 zákona č. 475/2005 Z. z. o výkone trestu odňatia slobody a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nie je typickým individuálnym správnyim aktom, a preto nepodlieha revízií riadnych, resp. mimoriadnych opravných prostriedkov v správnom konaní, ani preskúmaniu súdom. Ide o rozhodnutie zákonom zmocnenej authority, ktoré priamo a bezprostredne vplýva na napĺňanie účelu sledovaného výkonom trestu odňatia slobody a na nápravu odsúdeného.»

22. Podľa svojej konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci nie je úlohou ústavného súdu zastupovať všeobecné súdy, v danom prípade iné orgány verejnej moci, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov v rámci im zverených kompetencií legislatívne vymedzených. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05). Inými slovami, ústavný súd predstavuje *ultima ratio* inštitucionálny mechanizmus, ktorý nasleduje až v prípade nefunkčnosti všetkých ostatných orgánov verejnej moci, ktoré sa na ochrane ústavnosti podieľajú (III. ÚS 149/04).

23. Súčasťou obsahu základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy je teda právo účastníka konania na také odôvodnenie úradného rozhodnutia, ktoré

jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom ochrany (IV. ÚS 115/03, III. ÚS 209/04, III. ÚS 260/06, I. ÚS 110/07, III. ÚS 2/09 a iné).

24. Skutkové a právne závery orgánov verejnej moci rozhodujúcich o právnych prostriedkoch nápravy a ochrany práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb môžu byť predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody zaručeného v ústave alebo v medzinárodných zmluvách o ľudských právach a základných slobodách (III. ÚS 38/05, III. ÚS 278/06).

25. Po oboznámení sa s obsahom upovedomenia generálnej prokuratúry sp. zn. IV/2 Gn 58/17/1000 z 25. apríla 2017 (aj v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z upovedomenia krajskej prokuratúry sp. zn. 3 Kn 35/16/2200 zo 16. mája 2016) ústavný súd konštatuje, že prokurátor generálnej prokuratúry vybavujúci sťažovateľov opakovaný podnet konal v medziach svojej právomoci a v súlade predovšetkým s príslušnými ustanoveniami zákona o prokuratúre, zákona č. 475/2005 Z. z. a vyhlášky Ministerstva spravodlivosti Slovenskej republiky č. 368/2008 Z. z., ktorou sa vydáva Poriadok výkonu trestu odňatia slobody, v znení neskorších predpisov, ktoré interpretoval a aplikoval v súlade s ich obsahom, jeho úvahy sú logické, legitímne a právne akceptovateľné. Jeho postup bol v súlade so zákonom a ústavne konformný, po preskúmaní ktorého ústavný súd nezistil príčinnú súvislosť so sťažovateľom namietaným porušením ním označených práv, čo zakladá dôvod odmietnutia sťažnosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde pre jej zjavnú neopodstatnenosť. Aj ústavný súd v tejto súvislosti zdôrazňuje, že primárnym dôvodom zaradenia sťažovateľa do diferenciačnej skupiny „C“ v rámci výkonu trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia bol charakter trestnej činnosti, pre ktorú bol sťažovateľ odsúdený (rozumej právoplatné odsúdenie pre obzvlášť závažný zločin vydierania) a preventívno bezpečnostné dôvody, ktorých relevantnosť nie je ústavný súd oprávnený preskúmať, ale sú v plnej kompetencii ústavu, v ktorom sťažovateľ vykonáva trest. Návštevy v tejto diferenciačnej skupine sa vykonávajú spravidla

nepriamym kontaktom s tým, že opak je výnimkou z daného pravidla. Je pravdou, že v priebehu roka 2015 boli návštevy v ústave sťažovateľovi povoľované priamym kontaktom, a to z dôvodu docielenia jeho motivačnej akceptácie pravidiel a podmienok výkonu trestu odňatia slobody, teda aj takouto formou realizované udržiavanie tohto sociálneho kontaktu malo byť „*predpokladom k resocializácii správania*“, ako aj z dôvodu „*udržania dobrého psychického stavu osoby odsúdenej na dlhodobý výkon trestu odňatia slobody*“. Vychádzajúc z obsahu programov zaobchádzania (pozri bod 19, pozn.) už v čase nástupu do ústavu v správaní sťažovateľa dominoval výrazný antisociálny postoj a neakceptácia spoločensky prijateľnej hodnotovej orientácie s dominanciou manipulačných a sebapresadzujúcich tendencií. Jedným z prostriedkov docielenia zmeny v správaní sťažovateľa bolo teda umožnenie a riadne zdôvodnenie povolenia výnimky zo stanoveného pravidla, a teda povolenie návštevy rodinných príslušníkov priamym kontaktom, čo však nevedlo k zmene jeho správania v rámci výkonu trestu odňatia slobody v ústave. Sťažovateľ sa teda mýli, ak argumentuje tým, že bolo povinnosťou riaditeľa ústavu riadne zdôvodniť zamietnutie/nevyhovenie jeho žiadosti o povolenie návštevy priamym kontaktom, pretože povolenie takejto formy návštevy je výnimkou zo stanoveného pravidla a zdôvodnenie je na mieste práve pri povolení opaku, k čomu aj v prípade návštev vykonaných v roku 2015 aj došlo. Zlyhanie tohto motivačného prvku viedlo v priebehu roka 2016 vrátane ním namietanej návštevy (pozri body 2.1 a 3.1) k striktnému zákonnému postupu, a to povoleniu návštev len nepriamym kontaktom, tak ako to explicitne vyplýva z § 18 ods. 2 písm. e) poriadku. Naostatok je potrebné zdôrazniť, že z obsahu spisového materiálu ústavu sp. zn. ÚVTOS a ÚVV-st'-OaO-38/2016, ako aj ďalších ústavom zaslaných podkladov vyplýva, že rozhodnutiu riaditeľa ústavu o každej žiadosti o povolenie návštevy sťažovateľa predchádzalo vyjadrenie kompetentných osôb ako pedagóga oddielu, vedúceho oddelenia výkonu trestu a vedúceho oddelenia preventívno-bezpečnostnej služby, ktorých názorový postoj bol riaditeľom ústavu pri rozhodovaní o spôsobe realizovania návštevy/návštev prítomný. Ústavný súd teda dospel k rovnakým záverom ako Najvyšší súd Slovenskej republiky vo svojom uznesení sp. zn. 3 Sžo 140/2015 z 25. mája 2016, ktoré navyše podrobil ústavný súd vo svojom uznesení č. k. III. ÚS 715/2016-10 z 18. októbra 2016 ústavnému prieskumu s kladným záverom (vo vzťahu k nemožnosti uplatnenia noriem správneho súdnictva v predmetnej právnej veci, pozn.).

26. Ústavnú akceptovateľnosť vyslovuje ústavný súd aj po oboznámení sa s obsahom upovedomenia generálnej prokuratúry sp. zn. IV/2 Gn 158/16/1000 z 25. apríla 2017 (aj v spojení s dôvodmi vyplývajúcimi z upovedomenia krajskej prokuratúry sp. zn. 3 Kn 85/16/2200 z 30. januára 2017). Predpokladom zaobchádzania s odsúdeným je stupeň stráženia, do ktorého je odsúdený zaradený, ale aj diferenciačná skupina príslušného stupňa stráženia a v neposlednom rade aj stanovený program zaobchádzania s odsúdeným v ústave, ktorým sú stanovené okrem iného aj ciele a predpoklady naplňania predovšetkým individuálnej prevencie prostredníctvom výkonu trestu odňatia slobody. Možnosť zúčastňovania sa sťažovateľa na voľnočasových aktivitách v rámci ústavu počas výkonu trestu odňatia slobody bolo teda podmienené nielen stupňom stráženia, ale aj diferenciačnou skupinou, do ktorej bol v rámci ústavu zaradený. Zaradenie sťažovateľa do diferenciačnej skupiny „C“ v rámci stredného stupňa stráženia v ústave znamenalo možnosť, vychádzajúc z § 25 ods. 3 písm. c) poriadku, zúčastňovať sa na voľnočasových aktivitách len so súhlasom pedagóga, pričom odsúdený sa podľa § 25 ods. 3 písm. a) poriadku nezúčastňuje na organizácii činnosti oddielu a podľa § 25 ods. 3 písm. b) poriadku celkové pôsobenie odsúdeného je zamerané najmä na dodržiavanie režimu, vytváranie pracovných návykov a zručností. Inými slovami, okrem už spomenutých povinností je odsúdený v zmysle § 39 zákona č. 475/2005 Z. z. povinný plniť nielen príkazy a pokyny príslušníkov zboru väzenskej a justičnej stráže, ale aj úlohy vyplývajúce z programu zaobchádzania, a taktiež podľa § 18 ods. 2 písm. a) poriadku je zaobchádzanie s odsúdeným v diferenciačnej skupine „C“ zamerané na dodržiavanie ústavného poriadku a disciplíny. Dodržiavaním citovaných povinností v ústave počas výkonu trestu odňatia slobody by sťažovateľ preukázal/preukazoval aspoň snahu o naplňanie cieľu individuálnej prevencie, ak nie už aj o jeho dosiahnutie aspoň v podmienkach výkonu trestu odňatia slobody. Zmena programu zaobchádzania vykonaná podľa § 26 ods. 1 poriadku 18. marca 2016, ktorej katalyzátorom bolo správanie sťažovateľa v ústave, však potvrdzovala nemožnosť dosiahnutia stanovených cieľov, a to nielen programu zaobchádzania, ale aj zákonom predpokladaného a požadovaného cieľu dosiahnutia individuálnej prevencie, a to z dôvodu „*zmeny správania a postoj*“ sťažovateľa. Ak teda bol program zaobchádzania so sťažovateľom vypracovaný 17. júla 2015 zameraný aj na dosiahnutie akceptácie všeobecne záväzných spoločenských noriem a spoločensky

prijateľnej hodnotovej orientácie jeho osobou s cieľom potlačania jeho manipulačných a sebakpresadzujúcich snáh, k naplneniu týchto cieľov nedošlo, a to v dôsledku odmietavého správania samotného sťažovateľa. Účasť sťažovateľa na voľnočasových aktivitách bola/mala byť prostriedkom umocnenia jeho motivácie na dosiahnutie tohto cieľa a predovšetkým cieľa individuálne prevencie za súčasnej absencie právneho nároku podmieneného zaradením sťažovateľa do diferenciačnej skupiny „C“ v nadväznosti na zákonom zmocnenú kompetenciu pedagóga príslušného oddielu v ústave, ktorého výkon právomocí bol determinovaný už spomenutým negatívnym postojom sťažovateľa k plneniu si svojich povinností v rámci výkonu trestu odňatia slobody vrátane stanovených cieľov programu zaobchádzania. Týmto záverom zodpovedal aj list riaditeľa ústavu sp. zn. ÚVTOS a ÚVV-8-16/21-2-2016 z 9. marca 2016, s ktorým bol sťažovateľ aj osobne oboznámený. Vychádzajúc teda z objektívnych záznamov o výkone trestu odňatia slobody sťažovateľa v ústave, o dôvodnosti ktorých nemal ústavný súd dôvod ani kompetenciu pochybovať, dospel ústavný súd k záveru o zjavnej neopodstatnenosti sťažovateľom prednesených námietok a úvah (pozri body 2.2 a 3.2, pozn.), v dôsledku čoho podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmieta ním podanú sťažnosť aj v tejto jej časti z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti.

27. V nadväznosti na uvedené ústavný súd dáva sťažovateľovi do pozornosti aj svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej je súčasťou základného práva na inú právnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj právo dotknutej osoby požiadať o ochranu svojich práv príslušné orgány prokuratúry, či už prostredníctvom podnetu alebo opakovaného podnetu (§ 31 ods. 2 a § 36 ods. 1 zákona o prokuratúre), pričom tomuto právu zodpovedá povinnosť príslušných orgánov prokuratúry zákonom ustanoveným postupom sa takýmto podnetom (podaním) zaoberať a o jeho vybavení dotknutú osobu vyrozumieť. Súčasťou tohto práva dotknutej osoby nie je ale právo, aby príslušné orgány prokuratúry jej podnetu (podaniu) vyhověli (I. ÚS 40/01, II. ÚS 168/03, III. ÚS 133/06). Navyše, kompetencie ústavného súdu ako nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti dané mu ústavou vylučujú jeho právomoc na revidovanie zákonom danej právomoci orgánov verejnej moci, a to vrátane kompetenčných právomocí orgánov prokuratúry v konaní podľa § 31 a nasl. zákona o prokuratúre, pokiaľ výkon tejto právomoci nebol ani svojvoľný, ani arbitrárny.

28. Vzhľadom na odmietnutie sťažnosti ako celku sa ústavný súd nemohol zaoberať opodstatnenosťou námietok v nej uvedených. Zároveň stratilo opodstatnenie zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa na ochranu ústavnosti, keďže rozhodovanie o nich je viazané na vyslovenie porušenia práva alebo slobody (čl. 127 ods. 2 prvá veta ústavy).

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 31. augusta 2017